

POROČILO O OPRAVLJENIH AKTIVNOSTIH IZ NASLOVA POGODBE ZA:

Izvajanje aktivnosti potrebnih za izvajanje posipanja točonosnih oblakov s srebrovim jodidom na območju SV Slovenije v letu 2015 z letalsko obrambo pred točo

Letalski center Maribor je v skladu z določili naslovne pogodbe s pristojnim ministrstvom v sezoni 2015 nadaljeval izvajanje posipavanja oblakov z letali v smislu obrambe pred točo.

Leta 2015 smo z aktivnim izvajanjem obrambe pred točo z letali začeli 25. 05. 2015, torej skoraj dva meseca prej kot v prejšnjih sezonah..

V obdobju od 08.06.2015 do 1. 10. 2015 so bile posadke v pripravljenosti vsak dan od devetih zjutraj pa do sončnega zahoda 115 dni v skladu z 2. členom pogodbe 2330-15-000123. V tem času:

- je bilo osem dni s pogoji za pojav toče, kar je nekaj več, kot v prejšnji sezoni,
- smo opravili petnajst poletov,
- smo v akcijah naleteli enajst ur in 46 minut,
- smo porabili štiristo devetdeset litrov tekočega reagenta in osemindeset plamenic.

Tudi v tem letu smo delali s krepko nezadostnimi sredstvi iz proračuna. Sredstva ki smo jih dobili so namreč vsa leta enaka, kljub precej višjim letnim stroškom. Letos smo leteli trikrat več in dežurali več kot polovico lanskega obdobja več, tako smo morali drastično zmanjšati nagrado posadkam, da smo lahko pokrili osnovne stroške projekta. To ni dobra popotnica za nadaljevanje, saj je že sedaj problem z strokovnim kadrom projekta predvsem zaradi slabega plačila.

Prav tako nam EU zakonodaja nalaga opravljanje veliko obveznosti, ki so vsa povezana z velikimi stroški, ki vplivajo na ceno dejavnosti.

Tudi regenti so se zopet podražili v višini rasti cene žlahtnih kovin, prav tako letalsko gorivo.

Apeliramo na vse investitorje projekta OPT, da nemudoma izvedejo aktivnosti za nadaljevanje projekta in če se slovenska stroka noče poglobiti v raziskave pač vlada sprejme slep o nadaljnjem financiranju. Če želimo ohraniti vsaj sedanjo raven kvalitete izvajanja obrambe pred točo z letali, bo potrebno nemudoma sprožiti aktivnosti za zagotovitev sredstev v ta namen iz naslednjega proračuna, saj nas novi predpisi v letalstvu, ki smo jih sprejeli v RS zavezujejo k investicijam, ki jih po prejšnjem režimu za to dejavnost nismo potrebovali. Prav tako nastajajo dodatni stroški pri nabavi in vzdrževanju računalniške opreme potrebne za vodenje statistik, ki jo zahtevajo naročniki. V bodoče bo potrebno plačevati tudi koncesije, zakupe in transferje podatkov, ki jih potrebujemo za izvajanje dejavnosti.

V sezoni 2015 smo poslali v podpis pogodbe o združevanju sredstev dvainpetdesetim lokalnim skupnostim na področju Podravja. Devet lokalnih skupnosti ni podpisalo pogodbe, kar je skrajno neodgovorno do njihovega prebivalstva in posledično tudi do izvajalca, ki mora braniti celotno območje, saj točne ujme ne poznajo meja občin. Zanimivo je, da so to občine, ki imajo zelo intenzivno kmetijsko predelavo. Nekaj občin je sicer podpisalo pogodbo, vendar še niso pokrili zneska, zaradi tega tudi poročilo šele sedaj, ko smo izčrpali vse možnosti po normalni poslovni poti izterjati dolgove.

Uspešnost projekta

Po naših analizah skozi zadnja leta in tudi prej, je na branjenem področju absolutno manj škod iz naslova toče. Našo uspešnost potrjuje dejstvo, da tudi letos na branjenem področju, v času našega delovanja, ni bilo škode od toče, kar pa seveda ne velja za ostala nebranjena področja RS. Seveda v času, ko naš sistem lahko deluje, to je po dnevi in v pogojih VFR vidljivosti, ker za drugačen način nimamo dovoljenja in ne opreme.

V pretekli sezoni smo nekajkrat preprečili točne ujme, ki bi lahko povzročile katastrofalne škode. Da to drži se je možno prepričati. Vse naše akcije, so namreč dokumentirane in je vsako natolcevanje o učinkovitosti odveč, saj so vlaganja v naše prizadevanje samo majhen delček proti škodam, ki nastajajo iz tega naslova. Res je, da imajo letala svoje šibke točke, to je letenje ponoči in v primerih, ko imamo razvito multi celico, vendar je veliko drugih situacij, ko pa lahko zelo uspešno posredujejo.

Da, naše analize držijo, dokazujejo priloženi posnetki radarskih slik in sledi letal na katerih je razvidno, da celica po obdelavi z AgJ razpada. V primerih, ko smo lahko posredovali namreč večinoma ni bilo omembe vrednih točnih škod.

Tudi letos so bile nevihte kompleksne, saj se je naenkrat pojavljalo več nevihtnih jeder na celem branjenem področju, kar je od naših posadk zahtevalo izredno zbranost in koordinacijo med posadko in operaterjem na tleh. Ob tem smo ugotovili, da v času akcij brez vodenja na tleh ne gre, predvsem v situacijah, ko se pojavlja več nevihtnih celic naenkrat.

ZAKLJUČEK

Upamo da bosta resorno ministrstvo in Vlada RS tudi v bodoče podpirala nadaljevanje projekta, saj so dobra izhodišča za njegovo nadaljevanje. Zagotovo ga podpira ena četrtnina lokalnih skupnosti RS, ki so vključene v projekt in njihovega prebivalstva, ki na podlagi dolgoletnih izkušenj v njega verjame. Zaradi navedenega smo tudi mi postavili nekatere cilje na daljši rok, ki pa so povezani z zalaganjem naročnikov, da zagotovijo sredstva za njihovo izvajanje. Z vsako letnim krčenjem sredstev že v naslednji sezoni ne bomo mogli speljati projekta tako kavalitetno, kot v zadnjih dveh desetletjih, oziroma, ga bomo morali celo opustiti.

Vrjetno, bo v tem primeru skoraj nemogoče najti financiranje za ponovno vzpostavitev obstoječe obrambe saj bomo primorani opremo prodati in seveda tudi kadrov ne bo.

Prav tako je čudno pogojevanje vrednosti realiziranih pogodb s strani vlade in ministrstva saj to ni praksa prei javnih naročilih in je v tem primeru unikum oziroma namerno nagajanje nekoga, ki je vladi pripravil takšen predlog.

Cilji so: razširitev branjenega področja v prvi fazi na Prekmurje, v drugi fazi na Dolenjsko - Primorsko (ena logistika in trije operativni centri, zagotavljanje lastnega radarskega produkta). Nadaljni projekti so: analiza točemerne poligona, povezovanje regijski centrov - mednarodno, prenos podatkov, tehnologije in izkušenj. Prenosljivost in usklajenost sistema in procesov je pri tem osnovna potreba. V naslednji sezoni želimo aktivirati še vsaj eno do dve letali, ki bi bila na voljo, vendar je potrebno zagotoviti sredstva za opremo, dodatne pilote, šolanje le-teh, dodatno količino reagentov, ter računalniško podporo za povezave.

V Mariboru;24.10. 2015

Sestavil:
Vodja OPT LCM:
Darko Kralj

Odobril:
Predsednik:
Filip Tobias

Priloge:

- Mesečni sezname sodelujočih po dnevih
- Ključek: Poročila akcij (čas letenja, čas posipavanja , poraba reagentov, opis poleta), z dnevno napovedjo, sledjo letala(vklop- izklop agregatov, vklop plamenic)
- Certifikat reagenta
- Lokalne skupnosti združevalke sredstev z projekt OPT